

Konserniohje

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa x.x.2024 § xx

raisio

SISÄLLYS

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	2
2. Soveltamisala	2
3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	2
4. Konserniohjeen sitovuus.....	2
5. Kaupungin toimielinten toimivallanjako	3
6. Talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	3
7. Raportointi, tarkastus ja valvonta.....	3
8. Rahoitus ja riskienhallinta	5
9. Hyvä hallintotapa	5
10. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet.....	7
11. Hankinnat.....	8
12. Henkilöstöpolitiikka	8
13. Poikkeusolot ja häiriötilanteet	8
14. Viestintä	9

Liite 1 Tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt

Liite 3 Konserniohjauksen vuosikello

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuutena huomioon ottaen.

2. Soveltamisala

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kaupunkikonserniin kuuluvat kaupungin määräysvallassa olevat yhteisöt ja kaupungin osakkuusyhteisöt sekä muut yhteisöt on määritelty liitteessä 1.

Kaupungin osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteyseritystä ja osakkuuseritystä.

3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa tai vastaavissa toimielimissä.

Kaupunginhallitus hyväksyy konserniohjeen liitteet ja niihin tehtävät muutokset.

4. Konserniohjeen sitovuus

Kaupunkikonsernissa hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kaupungin konsernijohdolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kaupunkiyhtymänjohdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5. Kaupungin toimielinten toimivallanjako

Konsernijohto

Kuntalain 48 §:n mukaisesti konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Konserniohjauksen vuosikello on liitteenä 2.

6. Talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä.

Kaupunginhallitus ohjaa tytäryhteisöjen investointeja konserniohjeilla kaupunginvaltuuston hyväksymien investointi- ja rahoituspäätösten mukaisesti. Raisen Vesi Oy:n osalta investointien periaatteet on päätetty kaupunginhallituksessa 31.10.2016 § 316.

7. Raportointi, tarkastus ja valvonta

Toiminnan ja talouden suunnittelu

Tytäryhteisön on toimitettava pyydettyä konsernijohtolle tarvittavia toiminnan ja talouden suunnitteluun liittyviä tietoja ja antaa suunnittelua koskevia ohjeita.

Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevasta konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista.

Konsernitili

Tytäryhteisön tulee ottaa käyttöön kaupungin konsernitili, elleivät painavat syyt sitä estä.

Konserniyhteisöjen tilikausi

Konserniyhteisöillä tulee olla kalenterivuotta vastaava tilikausi.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätöksestä säädetään kuntalain 114 §:ssä:

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Tytäryhteisöjen on toimitettava tilinpäätöstiedot liitetietoineen kaupungille konsernijohtoon määräämällä tavalla ja ajassa.

Kuntalaki 115 §:

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tytäryhteisön tiedonantovelvollisuus

Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (kuntalaki 116 §).

Tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen esityslistat ja pöytäkirjat on toimitettava konsernijohtoon määräämälle taholle kaupungin hallinnossa.

Yhtiökokouskutsut tulee toimittaa yhtiökokousedustajan lisäksi konsernijohtoon määräämälle taholle kaupungin hallinnossa.

Konsernitavoitteiden arviointi ja tarkastuksen yhteensovittaminen

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta (kuntalaki 121 §).

Tilintarkastus

Tilintarkastajan tehtävät konsernitarkastuksessa on määrätty kuntalain 123 §:ssä.

Tytäryhteisöllä tulee olla yksi HTM-, KHT- tai JHTT -yhteisö. Tilintarkastajan valinnassa etusija tulee antaa kunnan JHTT -yhteisölle (kuntalaki 122 §).

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tietojensaantioikeus

Kuntalain 124 § mukaan tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi.

Tarkastuslautakunta voi kutsua kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhteisön ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvan säätion toimielimen jäsenen sekä niiden palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi. Lautakunnalla on oikeus saada tietoja edellä mainittujen yhteisöjen toiminnasta ja taloudesta sen arvioimiseksi, onko kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettu ja onko omistajapoliittisia linjauksia noudatettu.

Tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta ja kaupunkikonserniin kuuluvilta yhteisöiltä tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita hän pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi.

Sisäinen tarkastus

Konsernijohdolla tai sen määräämällä kaupungin palvelukseen kuuluvalla henkilöllä on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot sisäistä tarkastusta varten. Sisäisellä tarkastuksella voidaan tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja.

8. Rahoitus ja riskienhallinta

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta.

Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten raportti vähintään puolivuositain tai siten kuin kaupunginvaltuusto on talousarviossa päättänyt sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehitymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohdolle.

Tytäryhteisön tulee esittää toimintasuunnitelmassa, tulostavoitteissa ja rahoitussuunnitelmassa toimintansa rahoitus.

Yhteisön tulee turvata omaisuutensa ja toimintansa vakuutuksin ja riskienhallintamenetelmin.

Yhteisö ei saa mennä takaukseen tai muuhun vastaavaan, riskin sisältävään järjestelyyn ilman kaupunginhallituksen lupaa.

9. Hyvä hallintotapa

Kaupunkikonsernissa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiassa ilmaistuja arvoja ja tavoitteita.

Yhtiön on pidettävä varsinainen yhtiökokous vähintään kerran tilikauden aikana. Yhtiökokouksen ajankohta on sovittava hyvissä ajoin viranhaltijayhteyshenkilön kanssa ja yhtiökokousmateriaali on toimitettava annetussa määräajassa kaupunginhallituksen käsittelyä varten. Yhtiökokoukseen osallistuu osakkeenomistajien edustajien lisäksi vähintään hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä toimitusjohtaja. Yhtiökokous on mahdollista järjestää erityisestä syystä osakkaiden yksimielisenä päätöksenä.

Tytäryhteisöjen hallitusten nimeämisessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Kokoonpanossa huomioidaan yhteisön toiminnan luonne, koko ja kehitysvaihe. Hallituksen koko sopeutetaan yhteisön toimintaan. Hallituksen valinnassa tulee ottaa huomioon yhteisön toimiala ja toiminnan laajuus sekä yhteisön strateginen merkittävyys kaupungin toiminnassa. Hallitukseen voidaan nimetä kaupunkiorganisaation ulkopuolelta hallitusjäseniä hallituksen osaamisen laajentamiseksi.
- Hallituksen tulee koostua jäsenistä, joilla on yhteisön toimialan edellyttämä riittävä ja monipuolinen osaaminen, toisiaan täydentävä kokemus sekä kyseisen toimialan, talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.
- Hallituksen jäsenillä tulee olla asiantuntemusta ja kykyä operatiivisen johdon ohjaukseen ja tukemiseen. Hallituksen jäsenillä tulee olla kykyä itsenäiseen päätöksentekoon sekä tasavertaiseen keskusteluun yhtiön toimivan johdon kanssa.
- Hallitusten valinnassa noudatetaan tasa-arvolain 4a § 3 momentin mukaisesti sukupuolten välistä tasa-arvoa, ellei siitä jouduta perustellusta syystä poikkeamaan.
- Hallitusten valinnassa pyritään siihen, että hallitusten kokoonpanossa on riittävä vaihtuvuus turvaten samalla hallitustyöskentelyn jatkuvuus.
- Hallituksen jäsenellä tulee olla riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallituksen jäsenen tulee osallistua konserniohjauksen tarjoamaan perehdytykseen sekä yhtiön osoittamiin koulutuksiin.
- Hallituksilla ei tule olla varajäsenjärjestelyjä.

Hallituksen jäsenen tulee olla riippumaton hoitaessaan tehtävää. Hallituksen jäsenten on annettava suostumus tehtävään.

Hallituksen valitsee yhtiökokous.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittavan henkilön tulee olla pätevyydeltään ja osaamiseltaan kyvykäs vastaamaan hallitustyöskentelystä, sen arvioinnista ja kehittämisestä. Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on osakeyhtiölain tai muun organisaatiota koskevan erityislainsäädännön mukaisten tehtävien lisäksi huolehtia siitä, että hallitus toimii hyvän hallintotavan, kaupungin strategian, omistajapoliittisten linjausten ja yhteisölle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Hallituksen puheenjohtaja huolehtii hallituksen työskentelyn arvioinnista sekä informoi hyvissä ajoin viranhaltijayhteyshenkilöä hallituksen työskentelyn arvioinnin tuloksista ja hallituksen kokoonpanon muutostarpeesta.

Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenten palkkiot määrätään yhtiökokouksessa tai säätiöiden osalta hallituksen kokouksessa kaupunginhallituksen hyväksymän ohjeen mukaisesti. Tytäryhteisöjen hallituksen kokouksiin osallistuville viranhaltijoille suoritetaan palkkio kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtajan kanssa tehdään kirjallinen johtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy. Toimitusjohtajan tulee pyytää hallituksen lupa sivutoimen pitämiseen sekä ilmoittaa sidonnaisuudet ja omistukset muissa yhteisöissä, mikäli näillä on merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta. Toimitusjohtaja ei saa toimia hallituksen jäsenenä. Toimitusjohtaja osallistuu yhtiökokouksiin.

Tytäryhteisön hallituksen tulee huolehtia siitä, että yhteisö noudattaa kaupunginvaltuuston päättämiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeita. Hallitus ohjaa, tukee ja valvoo yhteisön sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja sopimushallinnan toteuttamista. Riskienhallinta sisältää riskien tunnistamisen, analysoinnin ja priorisoinnin, hallinnan toimenpiteiden määrittelyn ja valvonnan sekä tuloksellisuuden arvioinnin

Yhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernijohtoon kuuluva (ml. asianomaiset luottamushenkilöt), valvontavastuuhenkilö tai muu kaupungin viranhaltija tai työntekijä ei saa paljastaa ulkopuoliselle yhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Yhteisön kaupungille toimittamien asiakirjojen julkisuus määräytyy viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain nojalla. Mikäli kaupungille toimitetut asiakirjat sisältävät viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslain) mukaan salassa pidettäviä tietoja, yhteisön on selvästi merkittävä asiakirjoihin salassapito sekä sen julkisuuslain mukainen peruste. Julkisuuslain mukaan asiakirjan julkisuutta koskevan asian päättää kuitenkin se viranomainen, jolle asiakirja on toimitettu.

10. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet

Yhteisön hallituksen / hallituksen puheenjohtajan on hankittava kaupunginennakkokäsitys (konserniohje) seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kaupunkiin
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin
- ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen

- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- toimitusjohtajan valinta
- muut olennaiset yhtiön henkilöstöpolitiikkaa tai operatiivista toimintaa koskevat ratkaisut
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

11. Hankinnat

Tytäryhteisöjen on noudatettava hankintalainsäädäntöä, mm. hankintojen kilpailuttamisvelvollisuutta.

Tytäryhteisöjen on noudatettava soveltuvin osin kaupungin hankintaperiaatteita ja hankintaohjetta. Konsernijohto voi antaa ohjeita hankintayhteistyöstä. Konserniyhteisöjen tulee selvittää hankintayhteistyön edellytykset ennen merkittävien hankintojen toteuttamista.

Tytäryhtiön on osallistuttava kaupungin määrittelemiin yhteishankintoihin (esim. sähkö).

12. Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita.

Henkilöstön rekrytoinnissa tulee yhteisöjen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Tytäryhteisöt liittyvät jäseneksi kaupunkityönantajan perustamaan työnantajayhteisöön, ellei toiminnan laatu ja tytäryhtiön etu muuta edellytä.

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa.

13. Poikkeusolot ja häiriötilanteet

Yhteisön on pidettävä omat valmiussuunnitelmansa ajan tasalla ja sovitettava ne yhteen kaupungin valmiussuunnitelmien kanssa sekä ylläpidettävä tarvittavaa valmiutta. Mahdollisessa häiriötilanteissa yhteisön tulee tehdä yhteistyötä kaupungin kanssa häiriötilanteen hoitamisessa. Vakavissa häiriötilanteissa yhteisön toimivan johdon on oltava välittömästi yhteydessä kaupungin konsernijohtoon ja kaupungin viestintäpalveluihin.

14. Viestintä

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kaupungin on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhteisön tai säätiön on annettava viestintää varten kaupungille tarvittavat tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöjä koskevasta viestinnästä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Yhteisön tai säätiön on oma-aloitteisesti viestittävä toiminnastaan ja taloudestaan sekä informoitava kaupunkia ennen merkittävän asian julkiseksituloa. Yhteisön on käytävä säännöllistä vuoropuhelua kaupungin viestintäpalveluiden kanssa.

Viestinnässä ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset viestintäperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset. Viestinnässä on käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kaupungin eri asukasryhmien tarpeet.

Jos tytäryhteisö ei tiedota toiminnastaan tarvittavalla tavalla, kaupungin konsernijohto puuttuu asiaan vähintään muistuttamalla tiedotusvelvollisuudesta.

Liite 1 Tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt	Säätiöt	Osakkuusyhtiöt ja muut yhtiöt	Kuntayhtymät	Muut yhteisöt
Raision Vesi Oy (100%)	Raision Palvelutalossäätiö (23,5 % päätösvallasta)	As. Oy Raision Keonkatu 3 (31,26 %)	Varsinais-Suomen liitto	Raision-Naantalin Fountain House ry (12,5 % päätösvallasta)
Raision Vuokra-asunnot Oy (100%)	Sosiaalipalvelusäätiö Ote (50 % päätösvallasta)	Kerttulan Tenniskeskus Oy (18,5%)	V-S kiinteistökonta-yhtymä	Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta (1/15)
As Oy Kuulaharjat (100%)	Lounais-Suomen saattohoitosäätiö (2% päätösvallasta)	Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (13,78%)	Ky Raision-Naantalin Vesilaitos	Turun seudun joukkoliikennelautakunta (1/12)
Eero Rantasen säätiö (60% päätösvallasta)		Turun Seudun Vesi Oy (11,94%)	Raision seudun koulutuskuntayhtymä	Turun työllisyysaluelautakunta
		Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy (10%)	Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä	
		Turun Seudun Puhdistamo Oy (9,02%)		
		Turun seudun kehitys Oy (7,60%)		
		Turun Seudun Kaukolämpö Oy (4,25%)		
		Keon Autopaikat Oy (3,25%)		
		Sarastia Oy (1,87%)		
		Turku Science Park Oy (1,64%)		
		Kuntien Tiera Oy (0,81%)		
		Monetra Oulu Oy		

Liite 2 Konserniohjauksen vuosikello

